

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชาพุทธศิลปะ

๑๐๑ ๔๑๓

Buddhist Arts

หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คณะพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ	พุทธศาสตร์
หลักสูตรสาขาวิชา	พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อวิชา

๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลปะ (Buddhist Arts)

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓(๓-๐-๖)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน พระภาณุวัฒน์ จนทวฑฒโน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระภาณุวัฒน์ จนทวฑฒโน

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ /๒๕๖๕ ชั้นปีที่ ๔

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนทราบความเป็นมาของพุทธศิลปะ จะทำให้เกิดความซาบซึ้งมองเห็นคุณค่าความงามและปรัชญาธรรมตามที่ปรากฏเป็นพุทธลักษณะ รู้จักอนุรักษ์พุทธศิลปะให้เป็นมรดกไทย มรดกโลก

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อมูล เพื่อการบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ โดยอาศัยการประเมินจากผู้เรียน และคณาจารย์เข้าสู่ขบวนการสอนโดยรูปแบบออนไลน์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการพุทธศิลปะในอินเดีย เข้าสู่ประเทศไทยจนเกิดเป็นสกุลศิลปะสมัยต่าง ๆ พร้อมทั้งมองเห็นปรัชญาธรรมและความงามของพุทธศิลปะ โดยพุทธลักษณะ

๒. จำนวนชั่วโมงที่ต้องใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งาน ภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษา	การสอนเสริมไม่มี	การฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม ไม่มี	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
(เฉพาะรายที่ต้องการ) โดยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรมและจริยธรรม		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ความรับผิดชอบหลัก ๑) มีศีลธรรมและศรัทธาอุทิศตน เพื่อพระพุทธศาสนา ๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็น คน และรับฟังความเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบรอง ๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อ ส่วนรวม ๓) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อสังคม ประเทศชาติ ศาสนา	๑) บรรยายเชิงวิชาการ ๒) การมอบหมายงาน ๓) กำหนดให้นิสิตฝึกอภิปราย วิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ๔) การฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้า สารัตถะในพุทธศิลปะ โดยเฉพาะ ในทางโบราณคดี	๑) ประเมินพฤติกรรมการเขา เรียนความรับผิดชอบงาน ความ ตรงต่อเวลา ๒) ประเมินผลจากการนำเสนอ หรือส่งงานที่มอบหมายตามกรอบ เวลาที่กำหนดไว้ ๓) การสังเกตพฤติกรรม ๔) ประเมินผลจากการทดสอบ กลางภาค และสอบปลายภาค
๒. ความรู้		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านความรู้
ความรับผิดชอบหลัก ๑) มีความรู้ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา ๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ใ้ การดำเนินชีวิตได้ ความรับผิดชอบรอง ๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล	๑) บรรยาย อภิปราย ๒) การทำงานกลุ่ม/การนำเสนอใ้ งาน ๓) การวิเคราะห์กรณีศึกษา และ มอบหมายให้ ค้นคว้าข้อมูลใ้ เกี่ยวข้องโดยนำมาสรุปและ นำเสนอ	๑) ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้น ทั้งด้านศักยภาพและสมรรถภาพ ๒) สมุดบันทึก ๓) รายงาน/ใบงาน ๔) การสังเกตพฤติกรรม ๕) ประเมินการนำเสนอสรุป การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

<p>๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก</p> <p>๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๔) เน้นการศึกษาโดยใช้บททดสอบ</p> <p>๕) เน้นการศึกษาโดยใช้ปัญหาและโครงการ (Problem base learning)</p> <p>๖) เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Student Center)</p>	
๓. ทักษะทางปัญญา		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านปัญญา	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านปัญญา
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) สามารถค้นหาข้อมูลทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมความรับผิดชอบรอง</p> <p>๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p>	<p>๑) การบรรยาย/อภิปรายเชิงวิชาการ</p> <p>๒) การมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษา</p> <p>๓) การให้นักศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาพหุลักษณะ จนเกิดทักษะสามารถจำแนกประเภทพหุทศศิลปะแต่ละสมัยและนำไปถ่ายทอดได้</p>	<p>๑) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล นักศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจาร์ณ และนำเสนออย่างเป็นระบบ</p> <p>๒) ประเมินผลจากแบบฝึกหัดหรือการเขียนใบงาน การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่แสดงถึงทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับพระสุตตันตปิฎก</p>
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๓) มีมนุษยสัมพันธ์รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>๔) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) สามารถทำงานเป็นทีม</p> <p>๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม</p>	<p>๑) จัดกิจกรรมกลุ่มภายในห้องเรียนหรือห้องสมุด เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูล</p> <p>๒) มอบหมายงานเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม</p> <p>๓) การนำเสนอหรือส่งใบงาน/รายงานที่ได้ศึกษาค้นคว้า</p>	<p>๑) ประเมินตนเองและเพื่อนด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด</p> <p>๒) การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม</p> <p>๓) การประเมินผลงานที่นำเสนอ</p> <p>๔) ประเมินผลจากแบบฝึกหัดหรือการเขียนใบงาน การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค</p>
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		

๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน</p> <p>๓) มีทักษะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้</p>	<p>๑) อภิปราย</p> <p>๒) มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning</p> <p>๓) ทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลขหรือมีสถิติอ้างอิงจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าเชื่อถือ</p> <p>๔) นำเสนอ/ส่งใบงานหรือรายงาน โดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>	<p>๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี</p> <p>๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมและวิธีการสอน	ผู้สอน
๑	แนะนำรายละเอียดรายวิชา การวัดผล กิจกรรมการเรียนการสอน ประวัติความเป็นมาของพุทธศิลป์	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๒	พุทธศิลป์ สมัยคันธาระ, สมัยคุษาณะ	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๓	พุทธศิลป์ สมัยคุปตะ, สมัยปาละ	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๔	พุทธศิลป์ สมัยอมรวดี, สมัยโจฬะ	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม และ วิธีการสอน	ผู้สอน
๕	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยทวารวดี	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๖	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยสุโขทัย	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๗	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยเชียงแสน	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๘	สอบกลางภาค	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๙	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยอยุธยา	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๐	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยล้านนา	๓	บรรยาย ถาม- ตอบ การ ค้นคว้า มอบหมาย งาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๑	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยอีสาน- ล้านช้าง	๓	-บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมาย งาน -ศึกษาดูงาน ภาคสนาม พิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ ขอนแก่น	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม และ วิธีการสอน	ผู้สอน
๑๒	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๓	พุทธศิลป์ในประเทศไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนปลาย	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๔	พุทธศิลป์ในประเทศไทยร่วมสมัย	๓	บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า มอบหมายงาน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน
๑๕	สรุป วิวัฒนาการพุทธศิลป์ยุคต่างๆ กิจกรรมปั้นพระพุทธรูป	๓	-บรรยาย ถาม-ตอบ การค้นคว้า ลงพื้นที่ศึกษา ดูงาน -ภาคปฏิบัติ กิจกรรมปั้นพระพุทธรูป	พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, ผศ.ดร. พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน อาจารย์ภายนอก,ปราชญ์ชาวบ้าน
๑๖	สอบปลายภาค	๓	ระบุกิจกรรม/วิธีการสอน	พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๗	๒๐ % ๔๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๓๐%

๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%
---	--	-----------------	-----

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พุทธศิลปะ, พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

สมเกียรติ โล่ห์เพชรรัตน์ พระพุทธรูป ศิลปะสมัยอยุธยา : ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย กับประติมากรรมในพระพุทธรูป, กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๘.

ศ.ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์, เจตีย์, พระพุทธรูป ฮูปแต้ม ลีมาศิลปะลาวและอีสาน, นนทบุรี : สำนักพิมพ์มิวเซียมเพลส, ๒๕๕๕.

ศ.ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์, พระพุทธรูปในประเทศไทย รูปแบบ พัฒนาการ ละความเชื่อของคนไทย, กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์สมาพันธ์, ๒๕๕๖.

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พุทธศิลปะ, พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินฺทปญฺโญ), ภาพพุทธประวัติจากหินสลัก ยุคก่อนมีพระพุทธรูป, กรุงเทพมหานคร : กองทุนวัฒนธรรม เพื่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม, ๒๕๐๙.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ผู้เรียนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

คณะกรรมการในรายวิชาประเมิน หรือการสังเกตการสอนจากอาจารย์ในภาควิชา

๓. การปรับปรุงการสอน

ภาควิชาให้ผู้สอนทบทวน และปรับปรุงวิธีการสอน จากผลการประเมินของผู้เรียน หรือข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยที่สุกภาควิชาหารือ แก้ไขปัญหาพร้อมกัน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ภาควิชาประเมินข้อสอบ และความเหมาะสมในการให้คะแนนแต่ละรายวิชา ให้เป็นไปตามระบบการประเมินของหลักสูตร

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ภาควิชาสร้างระบบทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากการประเมิน การเรียนการสอนของผู้เรียนและคณะกรรมการของภาควิชาเสนอให้ผู้รับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหา การสอน ตลอดถึงการเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนาในรายวิชาต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้บรรยาย

พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

ลงชื่อ วันที่รายงาน _____

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

พระมหาภิรัฐกรณ์ อัสมาลี, ผศ.ดร.

ลงชื่อ วันที่รายงาน _____
